

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Benda Jenő

Cím:

Dr. Légrády Imre emléke

Forrás:

Pesti Hírlap

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Légrády Imre

Idő

1942.

Személy

Dr. Légrády Imre emléke

Irta Benda Jenő

Tíz esztendővel ezelőtt, 1932 március negyedikén reggel, amikor a ködpárákat átvilágosító halványfényű télvégi nap derengése Budapestről elűzte az éjszakai sötétséget, örök álomra hunyódott le egy tiszta, csillogófényű kék szempár. Dr. Légrády Imrét, a Pesti Hírlap egykori főszerkesztőjét hatvanégy éves korában elragadta egy influenzás betegség. Az ő neve 1902 március 28-tól 1919 november 16-ig, tizenhét és fél évig szerepelt az újságon. Előbb mint felelős szerkesztő. Azután mint főszerkesztő. Azon a napon, amelyen apja, Légrády Károly féltett örökségét, az egymást követő nemzedékek egyformán népszerű lapját, a Pesti Hírlapot véglegesen testvéröccse, dr. Légrády Ottó vezetésére bízta, bucsuzó cikkében ezt írta: „A Pesti Hírlap életében egymást váltották föl a szerkesztők és az írók, de változatlan maradt az irány, a cél, a szellem nemzedékeken át. Ez történik most is, amikor egy utolsó kötelességet teljesítek, gondoskodom arról, hogy lapunk továbbra is hű szolgálja legyen egy megszűkülő hazában a nemzeti eszmének.”

Visszavonulása után tizenhárom esztendőn keresztül még maga is megállapíthatta, hogy az a szellem, amelyet apjától, a Pesti Hírlap alapítójától vett át és amelyet csorbítatlanul adott át öccsének, a megváltozott és megnehezedett viszonyok között is töretlen vonalban árad tovább a lap hasábjain. A halálát követő tíz esztendőről sem mondhatunk mást; a lap vezetői ma is híven ragaszkodnak dr. Légrády Imre szellemi végrendeletéhez: az az irány, az a cél, az a szellem, amelyet ő szolgált, az utolsó tíz esztendő komoran tragikus légkörében is irányítúje maradt a Pesti Hírlapnak.

A Pesti Hírlap szerkesztőségének egyik tágas sarokszobájában ma is ott áll és üresen szomorkodik egy sárga bőrrel behúzott, magashátú, vedlett öreg fotel. Dr. Légrády Imre valamikor ebből adott irányt, vezető lelket nemcsak a maga kis birodalmának, a lap szerkesztőségének, hanem azon túl egy sokkal szélesebb körnek, a nemzeti közvélemény igen nagy és értékes részének. Mi, akik ismertük, akik együtt dolgoztunk vele, sokszor el-

szomorodva nézzük ezt az elárvult butordarabot. A tengerparton látott üres kagylók jutnak eszünkbe, amelyekből örökre eltávozott az élet. Az élet elrepül. Az értéktelen, érzéketlen anyag pedig még hosszú ideig megmarad. Néha az elhagyott szék káprázatszerűen megleveníti előttünk dr. Légrády Imre alakját. Ugy, ahogyan százszor és százszor láttuk őt ebben a szobában.

Magas, sovány, csontos figurája hanyag és mégis kemény tartással omlik el a kényelmes fotel ölében. Két térd között fekete bot, a bot fogantyuján két, egymásra kulcsolódó, hosszukás ujjú finom kéz. Kissé előre hajló két váll között a feje rendszerint enyhén oldalra billen. Arca sugározza a kristálytisztá értelmet, sűrűn változó kifejezése mozgófényképszerűen visszatükrözi a gyors villanással cikázó gondolatok játékát. Valamikor, amikor kifejező, hajlékony vonallal megrajzolt husos ajaka fölött még koromfekete volt a tömött nyírott bajusz és kreolbőrű homlokára hollófürtök omlottak, igazi férfiszépség volt. Most, amikor már korban előrehaladt és hősiesen harcol egy hosszadalmas betegség kínjával, hajának, bajuszának régi koromfeketetésébe fehér szálak ke-

verednek; arca szépsége azonban, ha átalakult is, megmaradt.

Nyugtalanító, mindenkire mélyes benyomást tevő érdekes ember. Ha beszél vele, az ajakán furcsa, kissé gunyoros és fölényes mosoly. Ez azonban nem bánthat meg senkit, mert ugyanakkor egész arckifejezésén meglátszik, hogy minden hozzá intézett szóra élesen figyel. A szemén nagy, kerek, fekete pápaszem. Néha beszéd közben előrehajlik és a keret fölött merően ránéz a vele szembenállóra. Az az érzésed, hogy a kék szemből áradó kutató és amellet mégis mélyes emberi pillantás átjárja az agyvelődet és kitapogatja minden gondolatodat. Pedig ez csalódás. Légrády Imre nem lát. Az a szép, értelmes szempár nem olvas ki a te szemedből semmiféle rejtett gondolatot. Rejtett gondolatodat mégis rögtön eltalálja és mélyes megdöbbenésségre ki is mondja. Mi a titka ennek a varázslatnak? A szavakon, a lenyüggőzt figyelemmel várt szavakon keresztül vet lasszót eliramló gondolataidra, így fogja hoppon, így deríti ki azt is, amit nem mondtál és amit nem akartál elmondani. Ezért fontos a számára minden jelentéktelennek látszó szó, ami előtte elhangzik. Fiatalon, férfikora teljé-

ben veszítette el látását. Azóta megsokta, hogy egy rendkívüli agyvelő precíziós munkájával a pillanatok századrésze alatt elemezzék ki mindent, ami a külső világ hangzavarából agyába érkezik. Ő nem csak a szót, a szó értelmét figyeli, hanem a szó mögött a hang csendését, elváltozását, a torok köszörülését, a léleket gyorsulását. Közben emlékkincsének káprázatos gazdagságát fölhasználva, minden lehetőség, minden eshetőség fölmerül az agyában, ezt összeveti azal, amit mondtál és már fölismeri, mi van benned, akkor is, ha ezt gondosan rejtegetted előtte. Ítélete annál biztosabb, mert nincsen nagy véleménnyel az emberekről, tudja, hogy azok gyöngék, esendők, sokszor gonoszak és ártalmasak. De azért nem haragszik rájuk. Inkább sajnálja őket. Gyakran mulat rajtuk. A szemére borult örök éjszaka sötétségében sokat gondolkozott és a tiszta bölcsesség magaslataira emelkedett. Kicsit csipős, kicsit keserű fölényes humor forrása buzog föl így szerzett bölcsességéből, ez ül ki ajka fanyar mosolyára, ez nyilatkozik meg minden szavában.

Még valamit kell elmondani róla. Elegáns szabásu ruhájának szövete alól éles vonalakkal ütközik ki a